

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК СТАТЕЙ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ПОШУКИ ТА ВІДКРИТТЯ

16-17 червня 2020 року

I частина

TIME OF ART EDUCATION

**COLLECTION OF ARTICLES VIII OF THE ALL-UKRAINIAN SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE
ART EDUCATION: SEARCH AND DISCOVERY**

Харків 2020

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Фомін В.В. доктор педагогічних наук, професор (гол. ред.)

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвєєва О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Мартинюк Т.В. – доктор мистецтвознавства, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Бурма А.В. канд.пед. наук, доцент

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

Протокол № 7 від 19.11.2020р.

У збірнику подано статті VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»... Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Мистецька освіта: пошуки та відкриття»: зб. статей VIII Всеукраїнської наук. - практ. конф., (16-17 червня, 2020) / заг.

ред. В.В. Фомін, Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020, Ч-І. 186 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2020

УДК 379.178

Ірина Мироненко

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
51-М група

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ГІТАРНОГО ВИКОНАВСТВА

Науковий керівник –кандидат педагогічних наук, доцент І.В. Ревенко.

Стаття присвячена гітарному виконавству як самобутньої сфери музичного мистецтва, що включає у своєму стильовому розмаїтті різні напрями та культурні тенденції європейської музики. Класична гітара міцно закріпилася в системі сучасної професійної музичної освіти – в середніх і вищих навчальних закладах все більша кількість студентів прагне оволодіти мистецтвом гри на цьому популярному інструменті. Відповідно актуальним стає осмислення теоретичних та методичних аспектів навчання гри на класичній гітарі і виховання творчої особистості музиканта-виконавця, які є комплексними за своєю природою і зачіпають всі сторони діяльності студента.

Ключові слова. Класична гітара, теорія, методика, виконавство.

Annotation. *Guitar performance on an ordinary stage of its own development - as a matter of self-reliance is the sphere of musical mystery, which includes in its own style different direction and cultural trends of European music. The classical guitar has been secured in the system of currently professional music education - in the middle and and the higher education institution all students have more than half the price of the most popular instruments. One of the most relevant is the understanding of the theoretical and methodical aspects of starting the music and the creative work of the musician, who are complex for their nature and enriching all student's activities.*

Keywords. *Classical guitar, theory, methodology, performance.*

Постановка проблеми. В другій половині 20-го століття класична гітара ствердилась на концертній естраді та в системі музичної освіти від музичних шкіл до вищих навчальних закладів. З'явилась нова генерація виконавців та педагогів, новий репертуарний пласт, нові засоби виражальності; в інструмент внесено низку конструктивних вдосконалень, що помітно розширило спектр технічних виражальних засобів, обумовило деякі нові підходи до класичних традицій, що відображають загальну творчу тенденцію оновлення музики ХХ ст.

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Ці новації в гітарному мистецтві, в свою чергу, обумовлюють потребу перегляду традиційних методик. Необхідні нові підходи у формуванні виконавської майстерності талановитої молоді з застосуванням новітніх методик у суміжних сферах музичної педагогіки й виконавства, які неможливо втілити без достатньої теоретичної та методичної бази.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблеми , пов'язані з методикою джазового гітарного виконавства досі не є об'єктом спеціального наукового інтересу у вітчизняній музичній науці, а окремі питання методичного характеру розглядаються в основному в сучасних дослідженнях, присвячених класичній гітарі. Методичні аспекти сучасної гітари так чи інакше обговорюють автори спеціальних навчальних посібників, спрямованих на практичне освоєння гітарного виконавства – В. Молотков, В. Манілов, О. Бадьянов, Ю. Щоткін, а також про це йдеться в окремих роботах методичного характеру, які висвітлюють специфічні питання гітарної техніки. До робіт, пов'язаних з узагальненням теоретичного досвіду музичної педагогіки можна віднести К.Мартинсена, П.Казальса, Г.Нейгауза, А.Баренбойма, Л.Ауера, А.Бірмак, В.Апатського, Б.Асаф'єва, В.Лосєва, В.Москаленка, І.Пясковського, І.Котляревського, Є.Гуренка, А.Мухи, О.Сокола, ін.

Мета статті. Визначити найважливіші теоретичні та методичні аспекти формування виконавської майстерності сучасного гітариста, які можуть забезпечити високий професійний рівень сучасного музиканта.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. На сучасному етапі розвитку музичного мистецтва статус класичної гітари міцно закріпився в якості одного з провідних інструментів, який привертає все більше молодих музикантів. Закріпившись у системі академічної музичної освіти , класична гітара є досить популярним інструментом, оскільки вона пов'язана з традиціями популярної музики. [3,с.241]

Якщо ми говоримо про системну професійну освіту, то необхідно враховувати принципову обов'язковість звернення до конкретних інформаційних джерел, що формує теоретичні уявлення студента. У зв'язку з

цим відповідальність за розвиток професійного кругозору майбутнього музиканта-виконавця лягає на його педагога за фахом. В даному випадку продуктивним буде рекомендувати студентам цілий ряд наукових досліджень, які забезпечать їхні теоретичні уявлення, і що головне – в систематизованій формі. [5,с.73-74]

Сучасні медіатехнології (Інтернет насамперед) також можна віднести до теоретичної бази, адже вони з надлишком дозволяють ознайомитися з виконавською діяльністю видатних майстрів. [4,с.125]

Однак продуктивним в даному випадку буде вимога осмисленого підходу до аудіо - або відеоматеріалу: студент повинен намагатися його аналізувати, ставлячи завдання зрозуміти «що» і «як» робить виконавець . Завдання ж педагога – обговорити особисті спостереження студента , направляючи його міркування в необхідне русло. [1,с.207]

Методична цінність звернення студентів до зазначених джерел інформації полягає у формуванні цілісних уявлень про різноманітність музики, про її специфіку, про взаємозв'язки культурного контексту, в якому вона формувалася, про звукову своєрідність та виконавську практику. [2,с.28]

Такі уявлення значною мірою можуть розширити виконавську індивідуальність студента і сприяти розвитку його творчих здібностей: оперуючи теоретичними фактами, студент має можливість їх комбінувати, створюючи свою версію виконавської манери. [6,с.506]

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, розмірковуючи про аспекти формування виконавської майстерності та високого професійного рівня сучасного гітариста, необхідно враховувати принцип комплексності: володіння теоретичною і методичною базою, що складають основу виконавського мистецтва. Теоретичні та методичні напрацювання можуть бути використані для подальшого розвитку системи навчання та виховання талановитої молоді, а також для підвищення рівня наукового забезпечення творчої діяльності та якісного розвитку гітарного мистецтва в цілому.

Список використаних джерел

1. Агафшин П. С. Школа игры на шестиструнной гитаре: учеб. пособ. Москва: Музыка, 1983. 207 с.
2. Геліс М. М. Мистецтво педагога. Музика: журнал з питань музичної культури. 1973. № 3. С. 28.
3. Гусейнова Л. В. Формування готовності майбутніх учителів музики до інструментально-виконавської діяльності: дис. ... канд. пед. наук. Ніжин, 2005. 241 с.
4. Коваленко А. С. Зміст підготовки майбутніх гітаристів у закладах вищої освіти України (кінець XX – початок XXI ст.). 2018. Вип. 61. С. 125.
5. Михайленко Н.П. Клас гитары в музыкальном училище / Н.П.Михайленко // Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка: зб. наукових праць. – Луганськ, 2004. Вип.2 – С. 73-74.
6. Мозгальова Н. Г. Теорія та методика інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики: дис. ... д-ра пед. наук. Київ, 2012. 506 с.

ЗМІСТ

I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИХОВАННЯ ХУДОЖНЬО-ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Ольга Кузнецова

Оксана Прокопович

Владислав Тарасов

КОНЦЕРТНО-ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА 3

Алла Соколова

Лі Сюелю

ЕСТЕТИЧНИЙ СМАК ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА 10

Олена Бєлоєнко

МУЗИЧНО-ОБРАЗНА ДРАМАТУРГІЯ ТВОРУ ЯК НАУКОВА КАТЕГОРІЯ 20

Ірина Мироненко

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО ГІТАРНОГО
ВИКОНАВСТВА 25

Альона Лекаєва

СУЧАСНИЙ ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН 29

Анастасія Найпак

АСПЕКТИ МИСЛЕННЯ МУЗИКАНТА-ВИКОНАВЦЯ 34

Алла Соколова

Лю Чженьянь

ПОГЛЯДИ НАУКОВЦІВ НА ПРОБЛЕМУ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНИХ
ПОЧУТТІВ ОСОБИСТОСТІ 38

Наталія Гавришова

ПРИНЦИПИ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ ЯК ОСНОВА ПРОЕКТНОЇ
КУЛЬТУРИ 45

Ольга Шибасєва

РОЗВИТОК НАВИЧОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ
ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В РІЗНИХ ВИДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 51

Анастасія Самойленко

ПОЛІХУДОЖНЯ ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА 56